

Položaj poučevanja portugalščine v Sloveniji

Mojca Medvedšek, Blažka Müller Pograjc

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za romanske jezike in književnosti

Prispevek obravnava zgodovino poučevanja portugalščine na Filozofski fakulteti, vse od začetkov ustanovitve Hispanistike pa do danes, način poučevanja v slovenskem izobraževalnem sistemu, porast zanimanja med študenti za portugalski jezik in za luzofono kulturo zaradi vse večje pomembnosti portugalskega jezika v svetu ter zaradi naraščajočih potreb po poznavalcih portugalščine, pa tudi civilizacij in kultur v portugalskem jeziku v Sloveniji.

Članek bo tako pokazal na nujnost uvedbe sistematičnega študija portugalščine ter predstavljal dosedanje sodelovanje z Institutom Camões s Portugalske, ki finančno podpira poučevanje portugalskega jezika na univerzitetni ravni ter skrbi za opremljenost z ucnim in študijskim gradivom in sodelovanje z najvidnejšimi univerzami luzofonega sveta.

Ključne besede: portugalščina, zgodovina poučevanja, univerzitetni študij, tuji jeziki, luzofonija

Este artigo apresenta a história do ensino de português na Faculdade de Letras da Universidade de Ljubljana e na Eslovênia, desde o início até hoje em dia. Mostra a posição da língua portuguesa no sistema do ensino esloveno, ilustra o crescente interesse em aprender a língua portuguesa e a sua cultura em geral, devido à sua crescente importância, e também a necessidade de especialistas em língua portuguesa.

O artigo mostra a necessidade de introduzir um estudo sistemático da língua portuguesa no nível acadêmico e apresenta a colaboração existente com o Instituto Camões que apoia o ensino do português no nível universitário. Também apresenta a cooperação entre a Faculdade de Liubliana e as universidades mais relevantes do mundo lusófono.

Palavras chave: Português, história do ensino, estudos universitários, línguas estrangeiras, lusofonia

This article presents the history of teaching Portuguese at the Faculty of Arts at the University of Ljubljana and in Slovenia, from its beginnings until today. It shows the position of Portuguese in the Slovene education system, as well as the growing interest in learning

the language and related culture in general, due to its increasing importance, as well as the need for trained teachers of Portuguese.

The article will show the necessity of introducing the systematic study of Portuguese language at the academic level, and will present an existing collaboration with the Instituto Camões, financially supporting the teaching of Portuguese at the university level, and encouraging cooperation between the Faculty in Ljubljana the most visible universities of the lusophone world.

Keywords: Portuguese, history of teaching, university studies, foreign languages, lusophonia

1 Zgodovina poučevanja portugalščine v slovenskem prostoru

Poučevanje portugalskega jezika v splošnem izobraževalnem sistemu se je pričelo z uvedbo lektorata za portugalski jezik na Oddelku za romanske jezike in književnosti, ki je začel delovati v študijskem letu 1986/87 pod vodstvom lektorice Tinke Golob; lektorico je k sodelovanju povabil Mitja Skubic (1926–2015).¹ Lektorat, namenjen študentom hispanistike, francistike in italijanistike, pa tudi drugim študentom Univerze v Ljubljani, so kasneje, leta 2005, za kratek čas nadomestili z jezikovnimi tečaji za zainteresirano javnost. Učenje portugalskega jezika je bilo že od vsega začetka torej mogoče zgolj na fakultetni ravni, ne pa na srednješolski ali osnovnošolski.

Golobova je lektorat vodila do leta 1998, ko sta poučevanje v enaki obliki prevzeli lektorici Blažka Müller Pograjc in Mojca Medvedšek, ki sta se vrnila z enoletne študijske izmenjave Erasmus/Tempus s Portugalske in se v Zagrebu vpisali na Filozofsko fakulteto, smer Portugalski jezik in književnost.

Delovanje lektorata so pokrivali iz sredstev, ki jih je od Univerze v Ljubljani za izvajanje programov prejemale Katedra za španski jezik in književnosti. Ko so se zaradi širitve hispanistike pojavile težave s financiranjem, je vodstvo Oddelka za romanske jezike in književnosti sklenilo, da se honorar izvaja lektorata krije iz t. i. študijskih najav hispanistike. Leta 2004, ko je dosledno izvajanje *Uredbe o financiranju* finančno prizadelo vse tri programe (francistiko, italijanistiko, hispanistiko) na Oddelku za romanske jezike, je usahnil ta finančni vir in posledično možnost organiziranja brezplačnega lektorata.

---

1 Prim. Černe, Andrej; Bucik Valentin (ur.) (2009). *Zbornik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (1919–2009)*, Orožen, Martina (ur.) (1995) *Informativni kulturološki zbornik*.

Tako lahko konec prve oblike lektorata za portugalski jezik in poučevanja ter splošne dostopnosti do znanja portugalsčine za študente zabeležimo v leto 2004; v študijskem letu 2004/05 se je lektorat preoblikoval v jezikovni tečaj,² katerega obiskovanje so morali tako študenti Filozofske fakultete kot zunanji obiskovalci plačevati po ceni, ki jo je sprejel upravni odbor FF.

Vodstvo Oddelka za romanske jezike in književnosti se je odločilo, da čim prej začne iskati možnosti za nadaljevanje večletne tradicije brezplačnega lektorata, zato je decembra 2005 na pobudo lektorice za portugalsčino organiziralo sestanek s tedanjo veleposlanico Portugalske republike v Ljubljani in vodstvom Filozofske fakultete, ki je predstavilo finančni načrt za ponovno vzpostavitev lektorata. Veleposlanica se je zavezala k iskanju pomoči ter rešitev za nastali položaj začela iskati na Portugalskem.

Junija 2006 sta portugalski Inštitut Camões in Filozofska fakulteta v Ljubljani podpisala *Sporazum o sodelovanju* v višini 14.000 € za ponovno vzpostavitev in izvajanje brezplačnega lektorata za portugalski jezik na Filozofski fakulteti, ki je kmalu, z uvedbo bolonjske reforme, postal izbirni strokovni predmet Portugalščina (1, 2 in 3) in zunanji izbirni predmet Oddelka za romanske jezike in književnosti.

Z načinom financiranja se je v študijskem letu 2006/2007 spremenil tudi položaj lektorice Müller Pograjc in Medvedšek, ki sta začeli delovati tudi kot lektorici (docentes) Inštituta Camões in s tem prevzeli do inštituta, kakor izhaja iz *Sporazuma o sodelovanju*, enake dolžnosti kot drugi lektorji portugalske narodnosti, ki delujejo na univerzah po svetu. Poleg kulturnih dejavnosti (vsaj pet dogodkov letno), ki sta jih dolžni organizirati, morata vsako leto Inštitutu Camões oddati tri poročila: Poročilo o začetku študijskega leta (Relatório do Início do Ano Lectivo), Polletno poročilo (Relatório Semestral) in Zaključno poročilo študijskega leta (Relatório da Conclusão do Ano Letivo), na podlagi katerih se finančna podpora dodeli za naslednje študijsko obdobje.

Zaradi kontinuiranega financiranja s strani Inštituta Camões so leta 2010 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani redno zaposlili lektorici s polovičnim delovnim časom. Delita si eno delovno mesto, ki ga je vodstvo fakultete predvidelo na podlagi obstoječega stanja.

Obenem sta leta 2011 pripravili prvi predlog programa za akreditacijo študijskega programa Portugalski jezik in književnost, ki pa je bil zavržen s strani Univerze zaradi neustrezne kadrovske vizije.

2 http://www.ff.uni-lj.si/dejavnosti/Jezikovni_tecaji_drugi_seminarji/Jezikovni_tecaji (20. 6. 2018).

Do leta 2016 sta lektorici pridobili vsaka svoj naziv – Blažka Müller Pograjc je postala doktorica znanosti s področja jezikoslovja, Mojca Medvedšek pa doktorica literarnih znanosti, kar je začelo širiti področje znanstvenega ukvarjanja s temami, ki se dotikajo portugalskega jezikoslovja ali literature.

2 Položaj portugalskega jezika v slovenskem izobraževanju in poučevanje portugalsčine v Sloveniji

Med letoma 1998 in 2006 se obseg ur in obveznosti študentov nista spremenila, pač pa se je spremenila zahtevnostna stopnja, saj sta lektorici spodbujali študente k intenzivnejšemu študiju (doseganje ravni B2-C1 po SEJO na višjih dveh ravneh) zaradi veliko večjih možnosti študentskih izmenjav med slovenskimi in portugalskimi visokošolskimi institucijami, kjer študij v angleškem jeziku ni bil mogoč. Uvedli sta tudi višjo stopnjo poučevanja (Lektorat portugalskega jezika 3), kamor so se vključevali predvsem študentje, ki so prihajali z izmenjav s Portugalske, ali pa so se želeli vključevati v delovne prakse po zaključenem študiju. Višja raven poučevanja je slušatelje skušala pripraviti in spodbuditi tudi k opravljanju in iskanju dela, ki je bilo povezano s portugalskim jezikom (prevajanje, turistična vodenja, delovanje v korporacijah, kjer je znanje portugalskega jezika absolutna prednost: denimo Google ipd.).

V tem obdobju se je ponudba poučevanja portugalskega jezika pojavila tudi v različnih jezikovnih šolah (MINT, ŠOLT, CTJ), vendar se nobena s poučevanjem portugalsčine ni ukvarjala zelo sistematično; povsem enako bi položaj lahko opisali tudi danes.

Drugo formalno spremembo je prinesla uvedba bolonjske reforme, s katero je lektorat portugalskega jezika 1 in 2 postal izbirni strokovni predmet Portugalsčina (1, 2) na Filozofski fakulteti ter obenem zunanji izbirni predmet Oddelka za romanske jezike in književnosti. S tem je bilo učenje portugalskega jezika omogočeno študentom, ki so redno vpisani na Filozofsko fakulteto oziroma na Univerzo v Ljubljani, število mest v skupini pa je postalo omejeno (20).

Od leta 2007 torej formalno poučevanje portugalskega jezika na fakultetni stopnji poteka na treh zahtevnostnih stopnjah, ki ustrezajo predmetom Portugalsčina 1, 2 ali 3 v obsegu 60 ur. Na prvi zahtevnostni stopnji so študentje brez predznanja jezika razvrščeni v tri skupine. Dve skupini sta neformalno namenjeni zlasti študentom vseh (ne le romanskih) jezikovnih smeri (denimo jezikoslovja, prevajalstva

ipd.). Predmet je semestralen, izvaja se dvakrat tedensko po dve uri, študentje tako po enem semestru in opravljenem izpitu dosežejo raven A2-B1 po SEJO. Podobna formalna izvedba velja tudi za predmet Portugalsčina 2; po zaključenem semestru in opravljenem izpitu študentje lahko dosežejo jezikovno raven B2 po SEJO.

Predmet Portugalsčina 3 lahko obiskujejo študentje, ki so opravili predmeta Portugalsčina 1 in 2 ali pa so se jezika učili na študijskih izmenjavah na Portugalskem. Po opravljenem izpitu ob koncu študijskega leta študentje dosežejo raven C1 po SEJO. Pri vseh treh predmetih je mogoče doseči največ 3 KT.

Študentje pri vseh treh izbirnih predmetih imajo možnost sodelovati pri fakultativnih dejavnostih, ki so dodatna motivacija za učenje in spoznavanje luzofonske kulture in jih lektorici organizirata na Filozofski fakulteti ali pa v različni kulturnih institucijah v Ljubljani. Pogosto gre za predstavitve knjig (predstavitve prevodov, prevajalcev, avtorjev), skupne ogledе filmov, razstav ali izbranih predavanj s področja jezikoslovja, literature, zgodovine ali civilizacij, ki jih izvajajo gostujoči predavatelji ali portugalski lektorji z Univerz v regiji, s katerimi sta lektorici povezani v okviru projekta *Jornadas de Língua Portuguesa e Culturas Lusófonas da Europa Central e de Leste*.³

2.1 Mednarodna sodelovanja in krepitev pomembnosti položaja portugalskega jezika v Sloveniji

Glede spreminjanja položaja portugalsčine v različnih obdobjih obstoja univerzitetnega poučevanja bi lahko kot prvi večji korak, ki je vodil k preseganju zgolj poučevanja jezika in širjenja luzofonske kulture in civilizacije na lektoratu in v okviru predmetov Portugalski jezik 1, 2 in 3, navedli znanstveno povezovanje s strokovnjakinjami na portugalskih univerzah, zlasti v okviru bilateralnega projekta *Kontrastivni pristopi pri analizi slovenskega in portugalskega jezika (2010–2011)* med Slovenijo in Portugalsko.

Tako je kot plod sodelovanja med dvema fakultetama in dvema univerzama, Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani in Fakulteto za družbene vede in humanistiko Nove lizbonske univerze leta 2013 nastal univerzitetni učbenik *Opisi in primerjave. Poglavja iz slovnice portugalskega jezika s kontrastivnimi ponazoritvami*

3 Gre za združenje lektorjev za portugalski jezik na območju Srednje in Vzhodne Evrope. Podpira ga Instituto Camões, srečanja, na katerih si visokošolski učitelji izmenjujejo izkušnje, potekajo vsaki dve leti: <http://www.portugalistyka.filg.uj.edu.pl/jornadas> (20. 6. 2018).

v slovenščini (*Descrições e Contrastos Tópicos de Gramática Portuguesa com Exemplos Contrastivos Eslovenos*), ki ga je založila Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani. Avtorice učbenika so profesorice z Nove lizbonske univerze, Clara Nunes Correia (nosilka projekta na portugalski strani), Maria Francisca Xavier, Maria Teresa Brocardo in Maria Antónia Coutinho, z Oddelka za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pa Jasmina Markič (nosilka projekta na slovenski strani) ter lektorici za portugalski jezik in kulturo Blažka Müller Pograjc in Mojca Medvedšek. *Opisi in Primerjave. Poglavja iz slovnice portugalskega jezika s kontrastivnimi ponazoritvami v slovenščini* je zbornik besedil, sestavljen iz treh delov in devetih neodvisnih poglavij, v njem pa se prepletajo teme in ustrezni opisi, ki osvetlujejo posamezna védenja o slovnici portugalskega jezika. Izbrana poglavja – določni in nedoločni člen, nenaglašeni zaimki, pregibanje glagola, vrednosti in raba glagolskih časov in analiza besedil – so, vsaj tako se je izkazalo v praksi, tiste teme, ki povzročajo največ težav pri poučevanju in usvajanju tega jezika med slovenskimi študenti, včasih pa predstavljajo tudi didaktične zagate. Zaradi tega so razlage podane delno kontrastivno, prav te kontrastivne analize pa naj bi ponazorile specifičnosti tako portugalske kot slovenske slovnice. Učbenik je prvo tovrstno delo v slovenskem prostoru in prva študija na področju jezikoslovja, ki se osredotoča na interdisciplinarno kontrastivno analizo teh dveh jezikov, kot tak pa predstavlja mejnik v delovanju lektorata in statusu portugalsščine kot znanstvenega področja ljubljanske univerze.

Iz sodelovanja z Novo lizbonsko univerzo so izšle nove povezave, sprva na Portugalskem, potem pa tudi v Braziliji.

Tako imamo v mednarodnem okolju že več kot desetletje večje število strokovnih in znanstvenih sodelovanj z najvidnejšimi univerzami iz Portugalske, z že omenjeno Novo lizbonsko univerzo, pa tudi z Univerzo v Lizboni in Univerzo v Portu. Inštitut Camões na podlagi *Sporazuma o sodelovanju* od junija 2006 finančno podpira izvedbo lektorata za portugalsščino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, v študijskem letu 2017/18 pa smo podpisali dogovor o nadaljnjem financiranju, ki je predvideno tudi po uvedbi predlaganega študijskega programa.

Do leta 2019 je Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani na pobudo in zaradi delovanja lektorice Blažke Müller Pograjc in Mojce Medvedšek podpisala dva sporazuma z dvema vidnima brazilskima univerzama, in sicer *Sporazum o sodelovanju med Filozofsko fakulteto Državne Univerze Rio de Janeiro* in *Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani* z dne 10. 01. 2018 in *Sporazum med Filozofska*

Fakulteto Univerze v Ljubljani in Filozofsko Fakulteto Univerze v São Paulu z dne 16. 9. 2016. Obe brazilski univerzi sodita med najprestižnejše brazilske univerze v smislu poučevanja in raziskovanja portugalskega jezika in književnosti. Dolgoročno sodelovanje z njima bi bilo za položaj portugalsčine v Sloveniji izjemno pomembno, saj Oddelek za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v akademskem letu 2021/22 predvideva vzpostavitev študija Portugalskega jezika in književnosti, v okviru katerega bi bilo nujno vzdrževati sodelovanje z najbolj relevantnimi središči poučevanja in raziskovanja portugalskega jezika in književnosti tudi v odnosu do drugih jezikov. Sodelovanje, ki že poteka in ki se ga nadejamo v še večji meri, bi zagotovilo trajnejše povezave in pripomoglo h kvalitetnejšemu zagonu in razvoju novega študijskega programa, hkrati pa utrdilo možnost seznanjanja z najsodobnejšimi dognanji stroke in razvojem področij, s katerimi se ukvarjata slovenski strokovnjakinji s področja luzitanistike. Tovrstno povezovanje predvideva tudi izmenjavo znanj v procesih poučevanja in možnost predstavljanja izsledkov raziskav s področja jezikovnih in literarnih stikov med portugalsčino in slovenščino v relevantnem akademskem okolju.

Rezultat znanstvenega in strokovnega delovanja, ki izhaja tako iz poučevanja kot tudi proučevanja portugalskega jezika na Filozofski fakulteti v Ljubljani, so tudi znanstveni članki in številni literarni prevodi v avtorstvu obeh učiteljic portugalsčine na tej ustanovi, pa tudi članstvo Blažke Müller Pograjc in Jasmine Markič v raziskovalnem projektu *Gramática e Texto* raziskovalnega centra Centro da Linguística da Universidade Nova de Lisboa (Centra za jezikoslovje Nove lizbonske univerze).

3 Problematika sistematičnega študija portugalskega jezika v Sloveniji

Poglaviti problem položaja portugalsčine v slovenskem izobraževanju je dejstvo, da možnost učenja in študija portugalsčine v smislu osnovnošolskega, srednješolskega in univerzitetnega izobraževanja v Sloveniji ni sistemsko rešena.

Kljub dolgoletnemu obstoju lektorata portugalskega jezika (gl. razdelek 1 tega prispevka) in izbirnih predmetov Portugalsčina 1, 2, 3 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani ter močni tradiciji enega prvoustanovljenih oddelkov ljubljanske univerze, Oddelka za romanske jezike in književnosti s sekcijami francoščina, italijanščina in hispanistika, ki ponujajo študij vseh najpomembnejših romanskih

jezikov, nimamo možnosti sistematičnega študija portugalsčine zaradi neobstoja študijskega programa Portugalski jezik in književnost na tem oddelku. Dejstvo je, da je Slovenija med redkimi državami Evropske unije, kjer študij portugalsčine na institucionalni ravni ne obstaja.

Pri pregledu položaja portugalskega jezika v izobraževalnih sistemih držav Evropske unije opazimo, da je portugalsčina, in sicer tako jezik kot književnosti v portugalskem jeziku, kot dodiplomski univerzitetni študijski program vključena v visokošolske sisteme skoraj vseh držav članic Evropske unije.⁴

Na tem mestu bi veljalo izpostaviti dolgoletno navzočnost portugalsčine na področju izobraževanja v državah, ki mejijo na Slovenijo oz. pripadajo ozemljem podonavske osi in srednje Evrope. Portugalsčina in književnost v portugalskem jeziku ima več kot tridesetletno izročilo (ustanovljena je bila l. 1982) na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.⁵

Vzpostavitev študija tega jezika v slovenskem prostoru je nujnost, saj je portugalski jezik po številu govorcev v svetu na četrtem mestu,⁶ od l. 1986 pa je tudi uradni jezik Evropske unije⁷ ter uradni jezik več pomembnih gospodarskih mednarodnih organizacij (Mercosur, OAS, ECOWAS in AU).

Prav tako je pomembno opozoriti, da v Sloveniji tako gospodarske kot negospodarske panoge, pa tudi institucije EU, zlasti zaradi konteksta političnega trenutka, povezanega z evropskimi integracijami in napovedanim skupnim predsedovanjem Slovenije in Portugalske v letu 2021, izkazujejo potrebo po storitvah strokovnjakov, prevajalcev in tolmačev s področja portugalskega jezika, ki trenutno na trgu dela ne obstajajo.

---

4 Natančnejši podatki o lektoratih, podpisanih protokolih o sodelovanjih v Evropi in v svetu ter delujočih Centrih za portugalski jezik (CPL) Instituta Camões oz. v več kot sedemdesetih državah sveta so dostopni na spletni strani <http://www.instituto-camoes.pt/ensinar-portugues/leitRADOS>.

5 Poleg Hrvaške imajo sekcije za portugalski jezik tudi v Avstriji (Dunaj, Salzburg, Gradec), na Poljskem (Krakov, Varšava), Češkem (Praga, Brno, Olomouc), Slovaškem (Bratislava), Madžarskem (Budimpešta, Pecs, Szeged), v Romuniji (Bukarešta, Cluj) in Bolgariji (Sofija, Burgas, Plovidv, Veliko Tarnovo).

6 Portugalski jezik je uradni jezik na Portugalskem, v Braziliji, Zelenortskih otokih, v Gvineji, Angoli, Mozambiku, na otočju São Tomé in Príncipe. Ima status souradnega jezika v Vzhodnem Timorju, Macau in Ekvatorialni Gvineji, v javnem življenju pa ga uporabljajo še v nekaterih drugih delih Azije (Goa, Diu, Indonezija, Malezija). Kakor navaja Instituto Camões, je portugalsčina materni jezik 223 milijonov prebivalcev, kot drugi jezik pa jo v javnem življenju uporablja 40 milijonov govorcev. Prim. www.instituto-camoes.pt (20. 6. 2010).

7 Prim. https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_en (20. 6. 2010).

3.1 Potrebe po znanju portugalskega jezika

Potrebe, tako gospodarske, politične kot tudi kulturne, po poznavalcih portugalsčine in civilizacij ter kultur v portugalskem jeziku so v Sloveniji nedvomno navzoče. Spot (slovenska poslovna točka), ki jo financira Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo Republike Slovenije, je podjetniški portal investicij v Sloveniji, ki je na svoji spletni strani⁸ objavil analizo pregleda gospodarskih gibanj v državi Portugalski ter rezultate poslovnega sodelovanja s Slovenijo v letih 2013–2019. Dostopni so podatki o slovenskih podjetjih, ki kot izvozniki sodelujejo s Portugalsko; največji delež podjetij na portugalskem trgu imajo podjetja Hidria Imp Klima, Krka Farmaceutica Unipessoal in Istra Eneco-Iskra Contadores de energia. Iz analize, ki kaže, da je blagovna menjava Slovenije s Portugalsko dosegla vrhunec v letih 2017 in 2018, da slovenski uvoz s Portugalske presega slovenski izvoz na Portugalsko, da število podjetij, ki sodelujejo s Portugalsko, narašča, lahko sklepamo, da bodo potrebe po znanju in govorcih portugalsčine ne le navzoče, pač pa v porastu.

Enake ugotovitve ponuja spletna stran,⁹ na kateri so dostopni podatki o poslovnem sodelovanju Slovenije in Brazilije in o blagovni menjavi med tema dvema državama.

Kar zadeva negospodarske panoge v smislu kulture in izmenjave na tem področju, analiza, objavljena v članku iz leta 2018,¹⁰ kaže na porast objav prevodov iz književnosti v portugalskem jeziku v zadnjem desetletnem obdobju in priča o načrtih posameznih založb za objavo prevodov kanonskih del portugalskega jezika, ki so delno že v pripravi, s tem pa potrjuje potrebo po strokovnjakih za to jezikovno področje.

Podobno je s potrebami po tolmačih in sodnih prevajalcih za jezikovno kombinacijo slovenščina–portugalsčina, saj sta v ustrezna razvida¹¹ vpisani le dve tolmački oz. sodni prevajalki, potrebe pa so ne le stalne, temveč tudi naraščajoče zaradi intenzivnejših stikov in povezovanj.

8 <https://www.izvoznookno.si/drzave/portugalska/poslovno-sodelovanje-s-slovenijo/> (6. 6. 2019).

9 <https://www.izvoznookno.si/drzave/brazilija/poslovno-sodelovanje-s-slovenijo/> (6. 6. 2019).

10 <https://www.e-publicacoes.uerj.br/index.php/matraga/issue/view/1904/showToc> (5. 6. 2019).

11 <https://stp.mp.gov.si/tolmaci.html> (27. 6. 2019).

4 Uvedba dvopredmetnega študijskega programa Portugalski jezik in književnost v Sloveniji

Problem, ki smo ga opredelili v prejšnjem razdelku pričujočega članka, bi bilo mogoče rešiti z uvedbo dvopredmetnega študijskega programa Portugalski jezik in književnost v Sloveniji, s katerim bi uvedli študijsko in znanstveno področje.

Uvedba dvopredmetnega študijskega programa Portugalski jezik in književnost je že načrtovana, saj se zdajšnje vodstvo Filozofske fakultete zavzema, da bi z racionalizacijo izvajanja študijskih programov uvedlo nove študijske programe. Tako je v pripravi akreditacija dvopredmetnega študijskega programa Portugalski jezik in književnost, ki predvideva izobraževanje študentk in študentov na splošnem humanističnem področju in njihovo usposobitev za prenos usvojenega znanja v različne vrste in oblike delovanja.

Diplomantke in diplomanti bodočega študijskega programa portugalskega jezika in književnosti na prvi stopnji bi pridobili znanja in medkulturne jezikovne zmožnosti, ki po mednarodnih standardih veljajo kot temeljna znanja in zmožnosti diplomanta dvopredmetnega programa portugalsčine (raven B2-C1 po SEJO) ter bi bili usposobljeni za kritično in fleksibilno uporabo pridobljenih znanj v povezavi z drugim predmetom ali področjem njihovega študija in skladno z okoliščinami delovanja oz. raznih oblik medjezikovnega in medkulturnega posredovanja glede na zastavljene cilje.

Diplomanti programa Portugalski jezik in književnost bodo, kot kažejo dosedanje analize in evalvacije, zaposljivi zlasti v gospodarskih organizacijah, npr. na področju upravljanja in ravnanja s človeškimi viri, mednarodnih tržišč, stikov z javnostmi, turizma, knjigotrštva in založništva, pa tudi na vseh ravneh izobraževanja, kulturnega življenja, raziskovalne dejavnosti, javne uprave, medijev, prevajalstva in tolmačenja.

5 Zaključek

Avtorici v prispevku ugotavljata, da je zaradi vse večje globalne pomembnosti portugalskega jezika v Evropi, Južni Ameriki in Afriki, zaradi ugodnega političnega trenutka, povezanega z evropskimi integracijami in bodočim skupnim predsedovanjem Slovenije in Portugalske EU, zaradi naraščajočih potreb, tako gospodarskih, političnih kot tudi kulturnih, po poznavalcih portugalsčine, pa tudi civilizacij in kultur v portugalskem jeziku, ki so v Sloveniji nedvomno navzoče,

uvedba dvopredmetnega študijskega programa Portugalski jezik in književnost v prihodnosti nujna.

Članek obravnava predvsem zgodovino poučevanja, specifične in problematiko, povezane z izobraževanjem na univerzitetni ravni, vendar velja na tem mestu izpostaviti tudi nove izzive, ki jih prinaša prihodnost: razmislek o tem, kako portugalski jezik postaviti ob bok drugim romanskim jezikom tudi v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju.

Literatura

- Černe, Andrej; Bucik Valentin (ur.) (2009). *Zbornik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (1919-2009)*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 344–347.
- Orožen, Martina (ur.) (1995). *Informativni kulturološki zbornik*. Ljubljana: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.